הבנת הנקרא:

מהי תעלומה

קראו את הקטע וענו על השאלות:

תעלומה היא מקרה או צירוף-מקרים מוזר או מסתורי, שקשה להסביר אותו. תעלומות יומיומיות קורות לכל אדם: טבעת יקרה שאבדה, מתגלה לאחר ימים של חיפושים רבים במגירה שממנה נעלמה. תוכנית טלוויזיה על מחלה נדירה משודרת בדיוק בשעה שנודע לנו על קרוב משפחה שחלה בה. חברה, שהקשר איתה נותק לפני שנים, מתקשרת בדיוק ביום שהחלטנו להתעניין בשלומה.

השאלה היא, האם יש הסבר רציונלי, או האם יש הסבר בכלל, לצירוף המקרים המשונה?

לכל תעלומה אפשר להצביע הסבר מדעי, אבל המיוחד בתעלומה הוא, שההסבר המדעי אינו מספק. גם אם נקבל את ההסבר, עדיין יישארו סימני שאלה סביב המקרה.

ללא התעלומות הקטנות חיינו היו משעממים, כנראה. אנו מחפשים תעלומות, כי הן נותנות גוון וצבע לחיינו. תעלומה טובה נוצרת, כאשר היא חוזרת על עצמה. אירוע מיוחד ויוצא דופן יכול להיות מעניין, אבל הוא יהפוך לתעלומה רק, כאשר הוא יקרה שנית. כך, למשל, אם נראה מלצרית בעלת עין אחת ירוקה ועין אחת כחולה, הדבר יעורר בנו סקרנות מסוימת, אבל אם למחרת – בבית קפה אחר לגמרי – נראה מלצרית נוספת, שגם לה עין אחת ירוקה ועין אחת כחולה, נתחיל להרהר לחפש תשובות. והעניין יהפוך לתעלומה.

תעלומות טובות נוצרות גם כאשר מצבים מסוימים "נוגעים" בפחדים העמוקים ביותר שלנו, ואנחנו רוצים לדעת, מה באמת עלול לפגוע בנו. זו הסיבה שחייזרים מעוררים סקרנות רבה כל כך. אנחנו רוצים לדעת, האם הם קיימים שם למעלה, משום שהמחשבה שקיים מישהו חזק מאיתנו או חכם מאיתנו, שיכול לפגוע בנו או להשמיד אותנו, היא בלתי נסבלת מבחינתנו.

הסופרת אגתה כריסטי, שכתבה ספרי מתח רבים, טענה שספריה פופולריים, משום שנבנו על האינסטינקט החזק ביותר של בני האדם – הסקרנות.

תעלומות טובות נוצרות, כשהן מעוררות אצל האדם את הרצון והצורך להבין את משמעות האירוע. כאשר מספרים תעלומה כראוי, היא תגרום תמיד הנאה למאזין, ואין זה משנה בכלל אם היא "חשובה" או "בלתי חשובה", כי הדבר החשוב ביותר לתעלומה טובה הוא, שיימצא מי שיספר אותה היטב. תעלומות משובחות עלולות ללכת לאיבוד, אם הן מסופרות על ידי האדם הלא נכון. אבל אופן מפתיע התעלומות "נתקלות" תמיד באנשים הנכונים.

התעלומות מופיעות רק כשהן "מזהות" אדם, שיודע לראות את המיוחד שבהן ולפרסם אותן ברבים.

כיצד יתכן הדבר? איך זה יכול להיות? גם זו תעלומה שמחכה לפיתרון.

בחרו את התשובה הנכונה:

1) על פי הקטע, תעלומה היא:

א. מקרה מוזר.

ב. צירוף מקרים מסתורי.

ג. אירוע שקשה להסבירו.

ד. כל התשובות נכונות.

LIVEWORKSHEETS

2) **האם לפי הקטע יש הסבר לתעלומה?**

א. לא, אין הסבר.

ב. יש רק הסבר מדעי.

ג. כן, יש הסבר לכל.

3) **אילו לא היו תעלומות...**

א. היו חיינו משעממים.

ב. היו חיינו מלאים צבע.

ג. לא היו חיינו משעממים.

4) **אנשים _____ תעלומות.**

א. בורחים מ

ב. מחפשים

ג. מתעלמים מ

5) **סמנו גורם שאינו יוצר תעלומה טובה.**

א. חזרה על התעלומה.

ב. מצב שנוגע בפחד.

ג. הסבר מדעי.

ד. צורך להבין את המשמעות.

6) **תעלומה טובה תלויה גם:**

א. במספר.

ב. במאזין.

LIVEWORKSHEETS